

PROJEKT BUDOWLANY

WEWNĘTRZNE INSTALACJE SANITARNE

Inwestor:	GMINA CIASNA Ul. Nowa 1a 42-793 CIASNA
Lokalizacja obiektu:	Kompleksowa termomodernizacja Budynku Oświatowego w Jeżowej Ul. Asfaltowa 29 42-793 CIASNA
Temat:	Projekt budowlany kotłowni gazowej z wewnętrzną instalacją gazu i instalacją centralnego ogrzewania
Projektował:	mgr inż. Andrzej Borkowski upr. nr SLK/1453/PWOS/06
Sprawdził:	mgr inż. Wojciech Nowak upr. nr SLK/3774/PWOS/11
Data opracowania:	Kwiecień 2013 r.
Miejsce opracowania:	Częstochowa

OŚWIADCZENIE

Zgodnie z art. 20 ust. 4 Prawa Budowlanego oświadczam, że sporządziłem Projekt Budowlany kotłowni gazowej, wewnętrznej instalacji gazu i instalacji C.O. dla Budynku Oświatowego, ul. Asfaltowa 29 w Jeżowej zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

SPIS TREŚCI

Część opisowa.....	3
1. Zakres opracowania.....	3
2. Podstawa opracowania.....	3
3. Opis stanu istniejącego.....	3
Opis przyjętego rozwiązania.....	4
4. KOTŁOWNIA GAZOWA.....	4
5. INSTALACJA C.O.	5
6. INSTALACJA WODY ZIMNEJ, CIEPŁEJ	7
7. WYTYCZNE BRANŻOWE – KOTŁOWNIA	9
7.1. Wytyczne budowlane	9
7.2. Wytyczne BHP	9
7.3. Wytyczne ppoż.	9
7.4. Wytyczne elektryczne.	9
8. CZĘŚĆ OBLICZENIOWA.....	10
9. UWAGI KOŃCOWE.....	11
INFORMACJA DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA	12

Zestawienie rysunków:

1. Plan sytuacyjny	1:1000
2. Instalacja C.O. – rzut parteru	1:50
3. Instalacja C.O. – rzut piętra	1:50
4. Schemat technologiczny kotłowni	-
5. Rzut kotłowni	1:50
6. Instalacja gazu - rzut parteru	1:50
7. Instalacja gazu - aksonometria	1:50

Część opisowa.

1. Zakres opracowania.

Opracowanie obejmuje:

- Projekt kotłowni gazowej wraz z wewnętrzną instalacją gazu;
- Projekt instalacji C.O.

2. Podstawa opracowania.

Dokumentację projektową wykonano na podstawie:

- ustaleń z Inwestorem,
- wizji lokalnej w obiekcie,
- obowiązujących norm i normatywów projektowania,
- projektu docieplenia budynku oświatowego,
- norm i katalogów branżowych,
- katalogów i danych technicznych urządzeń.

3. Opis stanu istniejącego.

Budynek Oświatowy w Jeżowej przy ul. Asfaltowej jest budynkiem dwukondygnacyjnym, niepodpiwniczonym z kotłownią wbudowaną. Ściany zewnętrzne zbudowane są z cegły pełnej o grubości 44 cm. Stalarka okienna i drzwiowa niewymieniona.

Istniejąca kotłownia węglowa w oparciu o kocioł opalany eko-groszkiem o mocy 50 kW. Kotłownia współpracuje z instalacją c.o., która pracuje na potrzeby ogrzewania pomieszczeń budynku oświatowego i produkcji ciepłej wody użytkowej, rozprowadzenie czynnika grzewczego w systemie dwururowym, pompowym, z górnym rozdziałem. Rurociągi rozprowadzające prowadzone są pod stropem parteru i pod stropem I-go piętra. W budynku funkcjonuje wentylacja grawitacyjna. Istniejąca instalacja grzewcza składa się z rur stalowych spawanych oraz z ożebrowanych rur Faviera.

Opis przyjętego rozwiązania.

Parametry przegród budowlanych:

Ściana zewnętrzna - $0,23 \text{ W/m}^2\text{K}$

Ściana zewnętrzna (cokół) - $0,304 \text{ W/m}^2\text{K}$

Ściana wewnętrzna gr. 25 cm - $1,96 \text{ W/m}^2\text{K}$

Ściana wewnętrzna gr. 12cm - $2,21 \text{ W/m}^2\text{K}$

Okno zewnętrzne - $1,6 \text{ W/m}^2\text{K}$

Drzwi zewnętrzne - $1,8 \text{ W/m}^2\text{K}$

Stropodach - $0,24 \text{ W/m}^2\text{K}$

4. KOTŁOWNIA GAZOWA

Zaprojektowano kotłownię gazową w oparciu o kocioł kondensacyjny DeDietrich Modulens AGC 35 z zasobnikiem c.w.u. o pojemności 160l (kocioł i zasobnik stanowią pakiet zawierający przewody przyłączeniowe kocioł-zasobnik i czujnik c.w.u).. Kocioł wyposażony jest fabrycznie w konsolę sterowniczą umożliwiającą zaprogramowanie czasów grzewczych. Kocioł posiada zawór bezpieczeństwa oraz pompę obiegową wraz z zaworem przełączającym C.O./C.W.U. Przed wzrostem ciśnienia przewidziano zamontowanie naczynia wzbiorczego NG 25 - dla układu grzewczego oraz DD 12 dla zasobnika c.w.u. Na doprowadzeniu wody zimnej do zasobnika zamontować zawór antyskażeniowy EA 291 NF dn 20 oraz zawór bezpieczeństwa SYR 2115 dn 15 o ciśnieniu otwarcia 6 bar..

Odprowadzenie spalin z kotła za pomocą koncentrycznego wkładu SPS 80/125 o wysokości 10,5m. Nawiew powietrza do kotłowni za pomocą kanału typu „Z” o wymiarach 20x15 cm. Wywiew za pomocą istniejącego kanału murowanego kratką o wymiarach 14x28 cm umieszczoną 5cm pod sufitem.

Zapotrzebowanie na ciepło dla potrzeb C.O. wynosi **27.533W**

Parametry instalacji grzejnikowej **70/55°C**

Przed nadmiernym wzrostem ciśnienia kocioł zabezpieczony fabrycznie zabudowanym zaworem bezpieczeństwa.

Skropliny z kotła doprowadzić do istniejącej kanalizacji sanitarnej.

Gaz do kotłowni doprowadzony z projektowanego przyłącza gazowego. W szafie gazowej (o wymiarach 60x60 cm) należy zabudować reduktor ciśnienia oraz zawór

odcinający i gazomierz. Instalację gazową wykonać z rur stalowych bez szwu, łączyć przez spawanie, zabezpieczyć antykorozyjnie i pomalować farbą nawierzchniową w kolorze żółtym. Instalację prowadzić po wierzchu ścian i pod stropem kotłowni, najwyżej położoną w stosunku do innych przewodów instalacyjnych. Przejścia rur przez stropy i ściany należy wykonać w tulejach ochronnych z rur stalowych o średnicy o dwie dymensje większych od prowadzonych przewodów. Tuleje powinny wystawać po 2 cm po każdej stronie przegrody budowlanej.

W kotłowni znajduje się zlew który należy wymienić na nowy. do istniejącego odpływu kanalizacyjnego należy doprowadzić skropliny z kotła.

WENTYLACJA KOTŁOWNI:

Wentylacja nawiewna:

Minimalny przekrój kanału nawiewnego dla kotłowni powinien wynosić co najmniej 5cm^2 na każdy kW nominalnej mocy zainstalowanych urządzeń, nie mniej niż 300cm^2 . Moc kotłowni wynosi 35kW – przekrój kanału nawiewnego powinien wynosić $35 \times 5 = 175\text{cm}^2$. Przyjęto kanał nawiewny typu „Z” o przekroju 20x15 cm (300cm^2). Kanał nawiewny wyposażony w kratkę wentylacyjną z żaluzjami o kącie nachylenia 45st. Wlot powietrza min. 2,0m nad poziomem terenu, wylot ok. 30 cm nad poziomem posadzki piwnicy.

Wentylacja wywiewna

Minimalny przekrój kanału wywiewnego powinien wynosić co najmniej 50% powierzchni kanału nawiewnego, jednak nie mniej niż 200cm^2 . Przyjęto istniejący kanał wywiewny z kratką wywiewną 28x14 cm umieszczona pod sufitem w odległości 5cm od stropu.

5. INSTALACJA C.O.

Zaprojektowano instalację centralnego ogrzewania z rozprowadzeniem instalacji pod stropem parteru, wykonaną z rur stalowych zewnętrznie ocynkowanych łączonych przez zaprasowywanie np. KAN Stell. Elementami grzejnymi będą grzejniki płytowe stalowe boczozasilane FKO Kermi. Grzejniki wyposażone będą w zawory termostatyczne grzejnikowe Herz TS-90-V dn 15 z głowicami termostatycznymi oraz zawory grzejnikowe powrotne Herz. Wszystkie gałęzki grzejnikowe dn 15. Prowadzenie pionów i gałęzek grzejnikowych instalacji po

wierzchu ścian. Na podejściu do każdego pionu przewidziano kulowe zawory odcinające.

Parametry instalacji grzejnikowej **70/55°C**

Przewody instalacji w piwnicach zaizolować cieplnie otulinami z pianki poliuretanowej w płaszczu PCV o współczynniku przewodzenia ciepła nie mniejszym niż 0,035 [W/m K]. Grubość izolacji winna wynosić na zasilaniu i powrocie 30 mm. Izolacja winna spełniać wymogi normy PN-85/B-02421.

Ustala się następujące kolory izolacji (strzałki oznaczające kierunek przepływu czynnika grzewczego):

- instalacja C.O.   - zasilanie – kolor czerwony
- powrót – kolor niebieski

Jako elementy grzejne zastosowano grzejniki stalowe – płytowe boczozasilane o wysokości 0,4m, 0,5m i 0,6m. Grzejniki należy montować w taki sposób aby zachować minimalne odległości od podłogi i parapetu 10 cm oraz wytyczne producenta grzejników.

Po dokładnym wypłukaniu nowej instalacji należy dokonać nastaw wstępnych na zaworach termostatycznych według części rysunkowej.

Po uruchomieniu instalacji c.o. należy ją doregulować poprzez ewentualną korektę nastaw na zaworach termostatycznych.

Całość instalacji wykonać z rur stalowych zewnętrznie ocynkowanych, zaprasowywanych np. Kan Stell. Przyjęte rozwiązanie ma za zadanie wyeliminować konieczność spawania czy lutowania rurociągów w użytkowanych pomieszczeniach.

Przejścia przez stropy i ściany konstrukcyjne należy wykonać w tulejach ochronnych z rur PCV o średnicach o dwie dymensje większych od prowadzonych przewodów.

Po zmontowaniu instalację należy dokładnie wypłukać, a następnie wykonać próbę ciśnieniową zgodnie z PN/M-02650. Instalację należy poddać próbie szczelności na zimno przy ciśnieniu 0,6 MPa, a następnie próbie na gorąco przy ciśnieniu roboczym. Próbę należy wykonać przy odciętych kotłach z zabezpieczeniem oraz odciętej instalacji wewnętrznej.

Mocowanie instalacji do ścian wykonać za pomocą typowych uchwytów w normatywnych odległościach.

Jako armaturę zastosować wyłącznie zawory kulowe. Do połączeń gwintowanych używać konopie. Na powrocie przed kotłem zastosować filtr siatkowy zabezpieczający pompę kotłową przed zanieczyszczeniami.

Wszystkie roboty montażowe należy wykonać zgodnie z „Warunkami technicznymi wykonania i odbioru kotłowni” oraz warunkami COBRTI „Instal” tom II „Instalacje sanitarne i przemysłowe”.

Armatura odcinająca – zawory kulowe do wody gorącej z końcówkami gwintowanymi na ciśnienie nominalne 1,0 MPa dowolnej produkcji, posiadające aktualne dopuszczenie do stosowania w budownictwie COBRTI „Instal”. Pozostała armatura – zgodnie z wykazem sporządzonym w oparciu o część obliczeniową i rysunki. W najwyższych punktach instalacji należy wykonać odpowietrzenie za pomocą automatycznych odpowietrzników Afriso o średnicy dn15.

6. INSTALACJA WODY ZIMNEJ, CIEPŁEJ

Projektowany zasobnik c.w.u. podgrzewać będzie wodę dla potrzeb toalet i aneksu kuchennego przedszkola. W obrębie kotłowni wykonać instalację z rur stalowych ocynkowanych łączonych przez skręcanie. Instalację doprowadzić do miejsca włączenia w istniejącą instalację (przy wejściu do pomieszczenia kotłowni). Wodę zimną doprowadzić z istniejącej instalacji w kotłowni. Przed podgrzewaczem należy zamontować zawór bezpieczeństwa SYR 2115 dn 15 o ciśnieniu otwarcia 6 bar. Zawór dobrano zgodnie z wytycznymi producenta i kartą SYR/082005. Zawór bezpieczeństwa należy montować w ten sposób, aby możliwa była jego wymiana bądź konserwacja bez opróżniania całego zbiornika wody. Na doprowadzeniu wody zimnej do zasobnika c.w.u. zamontować zawór zwrotny antyskażeniowy EA 291 NF dn 20. Przed wzrostem ciśnienia instalacją wodną należy zabezpieczyć za pomocą przeponowego naczynia wzbiórczego Reflex DD 12. Instalację wodną prowadzić po wierzchu ścian. Po wykonanych pracach instalacyjnych instalację wodną należy poddać próbie szczelności, a po uzyskaniu pozytywnych wyników wypłukać i zaizolować. Całość instalacji zaizolować cieplnie izolacją PUR o grubości 20mm i współczynniku nie mniejszym niż 0,035 [W/m²K]. Armatura gwintowana na ciśnienie nominalne 1,0 MPa dowolnej produkcji, posiadające aktualne dopuszczenie do stosowania w budownictwie COBRTI „Instal”.

Należy zapewnić możliwość przeprowadzenia okresowej dezynfekcji termicznej instalacji c.w.u. przy temperaturze nie niższej niż 72°C.

Jako zabezpieczenie przeciwpożarowe należy na wyjściu c.w.u. zamontować termostatyczny zawór mieszający typu VTA 322 3/4" ESBE.

Izolacja cieplna przewodów rozdzielczych i komponentów w instalacjach centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej (w tym przewodów cyrkulacyjnych), instalacji chłodu i ogrzewania powietrznego powinna spełniać następujące wymagania minimalne określone w poniższej tabeli

Wymagania izolacji cieplnej przewodów i komponentów

Lp.	Rodzaj przewodu lub komponentu	Minimalna grubość izolacji cieplnej (materiał 0,035 W/(m · K) ¹⁾
1	Średnica wewnętrzna do 22 mm	20 mm
2	Średnica wewnętrzna od 22 mm do 35 mm	30 mm
3	Średnica wewnętrzna od 35 mm do 100 mm	równa średnicy wewnętrznej rury
4	Średnica wewnętrzna ponad 100 mm	100 mm
5	Przewody i armatura wg poz. 1-4 przechodzące przez ściany lub stropy, skrzyżowania przewodów	½ wymagań z poz. 1-4
6	Przewody ogrzewań centralnych wg poz. 1-4, ułożone w komponentach budowlanych między ogrzewanymi pomieszczeniami różnych użytkowników	½ wymagań z poz. 1-4
7	Przewody wg poz. 6 ułożone w podłodze	6 mm
8	Przewody ogrzewania powietrznego (ułożone wewnątrz izolacji cieplnej budynku)	40 mm
9	Przewody ogrzewania powietrznego (ułożone na zewnątrz izolacji cieplnej budynku)	80 mm
10	Przewody instalacji wody lodowej prowadzone wewnątrz budynku ²⁾	50% wymagań z poz. 1-4
11	Przewody instalacji wody lodowej prowadzone na zewnątrz budynku ²⁾	100% wymagań z poz. 1-4

Uwaga:

- 1) przy zastosowaniu materiału izolacyjnego o innym współczynniku przenikania ciepła niż podano w tabeli, należy odpowiednio skorygować grubość warstwy izolacyjnej,
- 2) izolacja cieplna wykonana jako powietrzno-szczelna.

W pomieszczeniach przedszkolnych montowane grzejnik zabezpieczyć osłonami grzejnikowymi.

7. WYTYCZNE BRANŻOWE – KOTŁOWNIA

7.1. Wytyczne budowlane

W ramach prac budowlanych w obrębie kotłowni należy:

- ściany i sufit kotłowni należy pomalować farbą emulsyjną
- posadzkę w kotłowni wykonać jako niepylącą.
- drzwi do kotłowni wykonać jako otwierane na zewnątrz.

7.2. Wytyczne BHP

- w kotłowni należy wywiesić w miejscu dostępnym „instrukcję obsługi kotłowni” oraz schemat technologiczny kotłowni
- kotłownia powinna być dozorowana przez osoby posiadające przeszkolenie z zakresu obsługi kotłów i BHP oraz świadectwo kwalifikacyjne.

7.3. Wytyczne ppoż.

W kotłowni umieścić gaśnicę proszkową GP 6 ABC oraz koc gaśniczy (istniejące).

Ściany i strop w kotłowni powinien posiadać odporność ogniową 60 min. Przy prowadzeniu przewodów instalacyjnych przez ściany i strop stanowiący oddzielenie pożarowe przepusty należy wykonać w klasie odporności ogniowej EI60 poprzez zastosowanie masy ogniochronnej.

7.4. Wytyczne elektryczne.

W ramach prac elektrycznych w kotłowni należy wykonać:

- instalację odgromową komina spalinowego
- podłączenie wszystkich urządzeń elektrycznych zgodnie z ich DTR

8. CZĘŚĆ OBLICZENIOWA

8.1. ZAWÓR BEZPIECZEŃSTWA KOTŁA

W kotłach pracujących w instalacjach grzewczych C.O. zabezpieczonych przeponowym naczyniem wzbiórczym typu zamkniętego należy stosować zawór bezpieczeństwa. Zawór montowany jest na przewodzie wylotowym wody gorącej bezpośrednio za kotłem. Na odcinku między kotłem a zaworem bezpieczeństwa niedopuszcza się instalować zaworów odcinających, zasuw lub jakiegokolwiek armatury.

Kocioł AGC 35 posiada fabrycznie zabudowany zawór bezpieczeństwa zabezpieczający przed nadmiernym wzrostem ciśnienia.

8.2. PRZEPONOWE NACZYNIE WZBIÓRCZE

8.2.1 Zabezpieczenie instalacji C.O.

Doboru przeponowego naczynia wzbiórczego dokonano w oparciu o normę PN-B-02414.

Pojemność użytkowa naczynia wzbiórczego dla kotła

$$V_u = V_z^* \gamma_l^* \Delta V$$

$$V_u = 0,26 \cdot 977,9 \cdot 0,0224 = 5,7 \text{ dm}^3$$

Pojemność nominalna naczynia wzbiórczego:

$$V_n = V_u \times (p_{\max} + 1) / (p_{\max} - p_{\text{st}}) = 15,2 \text{ dm}^3$$

Dobrano przeponowe naczynie wzbiórcze **NG 25**

Przyjęto średnicę rury wzbiórczej 22 mm

9. UWAGI KOŃCOWE

Całość prac wykonać zgodnie z załączonymi rysunkami, Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz. U. Nr 75 z dnia 12.04.2002 r. poz. 690) oraz zgodnie z "Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano - montażowych cz. II". Wszystkie roboty montażowe należy wykonać zgodnie z warunkami COB-RTI INSTAL, tom „Instalacje sanitarne i przemysłowe”, warunkami BHP i wytycznymi PN.

Podane nazwy producentów urządzeń mają znaczenie jedynie dla określenia standardów i parametrów technicznych wyrobów oraz procedur ich wbudowania. Dopuszcza się zastosowanie odmiennych materiałów aniżeli wskazane w projekcie pod warunkiem zachowania niezmiennych parametrów technicznych.

Wszystkie zabudowane materiały winny posiadać stosowne atesty higieniczne oraz certyfikaty wymagane przepisami prawa i dopuszczające je do stosowania.

INFORMACJA DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

ZAMIERZENIE INWESTYCYJNE:

KOTŁOWNIA GAZOWA I WEWNĘTRZNA INSTALACJA C.O.

Lokalizacja: UL. ASFALTOWA 29, JEŻOWA
42-793 CIASNA

Inwestor: GMINA CIASNA
UL. NOWA 1A
42-793 CIASNA

Projektant: *mgr inż. Andrzej Borkowski*

1. Przedmiot i zakres opracowania.

Przedmiotem opracowania jest informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia. Dotyczy: Kompleksowej termomodernizacji Budynku Oświatowego w Jeżowej w zakresie wymiany kotłowni, montażu wewnętrznej instalacji gazu i montażu instalacji C.O.

Informacja obejmuje:

- ✧ określenie zakresu robót i obiektów,
- ✧ wskazanie elementów zagospodarowania terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi,
- ✧ wskazanie przewidywanych zagrożeń mogących wystąpić podczas realizacji robót budowlanych,
- ✧ wskazanie sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych,
- ✧ wskazanie środków technicznych organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia

Zakres robót obejmuje wykonanie instalacji centralnego ogrzewania, wewnętrznej instalacji gazu i kotłowni gazowej.

2. Podstawa opracowania.

- ✧ "Projekt budowlany"
- ✧ ustawa z dnia 4 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U z 2000 r. Nr 106 poz. 1126 z późniejszymi zmianami)
- ✧ rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U z 2003 r. Nr 47 poz. 401),
- ✧ warunki techniczne wykonania i odbioru robót budowlano – montażowych,
- ✧ aktualne przepisy i normy związane z tematem

3. Informacja bioz - opis.

3.1. Zakres robót.

Planowana inwestycja polega na przeprowadzeniu prac budowlano – instalacyjnych w obrębie przedmiotowego lokalu, a w szczególności:

- ✧ montażu instalacji centralnego ogrzewania
- ✧ montażu kotłowni gazowej wraz z wewnętrzną instalacją gazu

3.2. Wykaz istniejących obiektów budowlanych.

W obrębie prowadzonych prac znajdują się następujące obiekty budowlane:

- istniejący budynek objęty termomodernizacją

3.3. Elementy zagospodarowania działki/terenu mogące stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

Na terenie objętym pracami budowlanymi nie występują elementy zagospodarowania terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

3.4. Przewidywane zagrożenia.

W czasie realizacji inwestycji prowadzone będą następujące roboty budowlane:

roboty hydrauliczne

roboty spawalnicze

3.5. Instruktaż BHP pracowników

Przed przystąpieniem do wykonywania robót, zwłaszcza niebezpiecznych należy przeprowadzić szkolenie BHP zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i higieny zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz.U. z 2003 r. Nr 47 poz. 401).

3.6. Przechowywanie i przemieszczanie materiałów niebezpiecznych na terenie budowy.

Wykonawca przed przystąpieniem do wykonywania robót jest zobowiązany do ustalenia z inwestorem bądź z inspektorem nadzoru miejsca składowania materiałów niebezpiecznych.

Pomieszczenie takie powinno być dostępne tylko dla pracowników wykonujących powyższe prace, kierownika budowy oraz inspektora nadzoru.

Materiały niebezpieczne powinny być użytkowane zgodnie z ich przeznaczeniem i zgodnie z instrukcją ich użytkowania.

3.7. Środki techniczne i organizacyjne zapobiegające niebezpieczeństwu.

Środki techniczne i organizacyjne przy prowadzeniu robót należy zapewnić zgodnie z rozdz. 10 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. z 2003 r. Nr 47 poz. 401).

Drogi pożarowe w istniejącym układzie komunikacyjnym.

3.8. Przechowywanie dokumentacji technicznej oraz techniczno-ruchowej urządzeń.

Wykonawca przed przystąpieniem do wykonywania robót jest zobowiązany do ustalenia z inwestorem bądź z inspektorem nadzoru miejsca przechowywania dokumentacji technicznej oraz techniczno – ruchowej urządzeń.

Pomieszczenie takie powinno być dostępne tylko dla pracowników wykonujących powyższe prace, kierownika budowy, inspektora nadzoru oraz inwestora.

4. Uwagi końcowe

Dla zaplanowanej inwestycji, przed przystąpieniem do jej realizacji, kierownik budowy winien opracować plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz.U. z 2003 r. Nr120 poz. 1126).

Wszystkie prace należy wykonywać zgodnie z zasadami sztuki budowlanej, warunkami BHP oraz warunkami wykonywania i odbioru robót, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa budowlanego. Do realizacji budowy można używać jedynie materiałów posiadających niezbędne atesty i aprobaty.